

PERICOLUL ȘI TENDINȚELE INFRAȚIONALITĂȚII LEGATE DE CIRCULAȚIA ILEGALĂ A SUBSTANȚELOR NARCOTICE

Iurie LARII,

doctor în drept, conferențiar universitar

Marian NUCU,

doctorand

SUMMARY

This article reflects the trends and the real danger posed by the illicit trafficking of drugs to society. Thus, it appears that the trend of investigated phenomenon is characterized by an increasing number of offenders related to illegal circulation of drugs. This trend is specific both in Republic of Moldova and Romania, and in other states.

Keywords: danger of illicit drug trafficking, trends of illicit drug trafficking, illicit drugs, offenders related to illegal circulation of drugs

REZUMAT

În acest articol sînt reflectate tendințele și pericolul real pe care îl prezintă pentru societate fenomenul traficului ilicit de substanțe narcotice. Astfel, se constată că tendința esențială a fenomenului investigat se caracterizează prin existența unui număr tot mai mare de infracțiuni legate de circulația ilegală a drogurilor. Această tendință este caracteristică atît pentru Republica Moldova și România, cît și pentru alte state ale lumii.

Cuvinte-cheie: pericolul traficului ilicit de droguri, tendințe ale traficului ilicit de droguri, consum ilicit de droguri, criminalitate legată de circulația ilegală a substanțelor narcotice

Introducere. Fenomenul traficului și consumului ilicit de droguri devine în prezent tot mai complex din mai multe considerente, printre care menționăm deschiderea frontierelor între multe țări, mutațiile de ordin politic și economic, apariția unui tip de consumatori care dispun de resurse financiare importante pentru achiziționarea drogurilor, creșterea cererii și ofertei pentru majoritatea substanțelor aflate sub control internațional, schimbările culturale aduse de globalizare și de rapiditatea mijloacelor de comunicații etc.

În ultimii ani, flagelul drogurilor reprezintă fenomenul cel mai complex, profund și tragic al lumii contemporane, în condițiile în care, anual, miliarde de dolari și sute de mii de oameni sînt angrenați în acest mariaj al morții, numit „Traficul și consumul ilicit de droguri” [1, p. 7]. În perspectivă, amploarea acestui fenomen este deosebit de îngrijorătoare și din cauza faptului că nu există o statistică clară și precisă a producției, traficului, ofertei, consumului și numărului celor decedați din cauza drogurilor.

Materiale și metode aplicate. Suportul metodologic al cercetării

il constituie tezele fundamentale ale filosofiei, teoriei generale a dreptului, criminologiei, dreptului penal, sociologiei, precum și ale altor discipline socioumane și juridice care reflectă tema investigată. Caracterul complex și interdisciplinar al studiului determină diversitatea metodelor, procedurilor și tehnicilor utilizate: metode generale (sistematică, logică, istorică, comparativă, tipologică); metode și tehnici sociologice (observarea, cercetarea de documente, metoda biografică); juridice (formal juridică, juridică comparată); statistice (analiza datelor statistice).

Rezultate obținute și discuții. Criminalitatea creată de droguri, prin consecințele sale de ordin social, economic, medical, cultural și politic, cauzează prejudicii considerabile nu numai intereselor de stat, dar și celor ale societății, ale multor persoane particulare, atențază la viața și sănătatea cetățenilor, influențază în mod demoralizator asupra conștiinței și comportamentului oamenilor [2].

Consumul de droguri și problemele asociate acestuia continuă să se răspîndească în majoritatea regiunilor lumii, transformînd unele

zone în puncte roșii pe harta degradării sistemului social. Menținerea la un nivel constant a cererii de droguri sau chiar creșterea acesteia a determinat orientarea și preocuparea grupurilor de crimă organizată către producția și traficul acestor substanțe, activități din care se obțin venituri importante într-un timp scurt [3, p. 5].

Drogurile, sub felurile lor înfățișări, au constituit încă din cele mai vechi timpuri un însoțitor permanent al spiritualității umane. Astfel, ele au constituit un fenomen transcendent al cărui origine se pierde în negura timpului, apariția lor fiind învăluită, chiar și pînă în zilele noastre, într-un adevărat nimb de legende și superstiții. În acest sens, renumitul botanist și ecologist francez Jean-Marie Pelt aprecia că „în afara comunității de viață și de limbă, popoarele se exprimă prin tradiții, ritualuri și credințe proprii, astfel încît și utilizarea drogului constituie un element esențial al culturilor ancestrale, la fel ca și versul ori formula magică ce conferă sens misterios și sacru diferitelor culturi” [4, p. 21].

În prezent, traficul ilicit de droguri este o activitate criminală foar-

te lucrativă, cu caracter supranațional, care acționează în conformitate cu legile economiei de piață, avînd drept scop imediat alimentarea centrelor de consum și, ca finalitate, obținerea unor enorme beneficii, ceea ce presupune, în mod justificat, interesul statului de a-și orienta cît mai eficient propria politică în lupta antidrog, pentru apărarea sănătății propriilor cetățeni și salvarea valorilor sociomorale [1, p. 1].

În măsura în care cultivatorii, producătorii, transportatorii, furnizorii, distribuitorii și consumatorii de droguri provin din toate regiunile lumii, comerțul cu droguri a devenit o componentă esențială a crimei organizate. Efectele globalizării se resimt puternic și în acest domeniu; de exemplu, comprimatele de ecstasy fabricate în Europa sînt vîndute și în America de Nord, în Asia de Sud-Est și în Oceania, în timp ce cocaina produsă în America de Sud face obiectul unui trafic intens către Europa, uneori chiar pe rutele ce trec prin Africa de Vest [5, p. 9].

Reieșind din considerentele sus-menționate, combaterea traficului ilicit de droguri a reprezentat și reprezintă, la nivel național și la nivel internațional, o problemă socială complexă, ale cărei modalități de manifestare, repercusiuni și moduri de soluționare interesează atît factorii instituționali ai statelor, cît și opinia publică, din cauza faptului că este un fenomen deosebit de grav și periculos atît pentru sănătatea populației, cît și pentru stabilitatea economico-socială și buna dezvoltare a instituțiilor democratice ale statelor. În prezent, producția și consumul de droguri au cunoscut o explozie extraordinară, rezultată din profiturile obținute în urma traficului ilicit de către structurile criminale organizate. Vechile locuri geografice unde se cultivau plante din care se obțineau droguri au atras atenția traficantilor care au

preluat această practică, transformând-o într-o activitate profitabilă.

Traficul ilicit de droguri este strîns legat de alte forme grave de criminalitate, precum traficul de migranți, traficul de persoane, falsificarea cărților de credit, constituind în același timp și o importantă sursă de finanțare a unor activități deosebit de violente și distructive, în care sînt implicate organizațiile teroriste și rețelele de crimă organizată. Infractorii implicați în traficul ilicit de droguri adoptă o abordare din ce în ce mai profesionistă și se adaptează cu flexibilitate la noile condiții geopolitice, juridice, economice și tehnologice, utilizînd structuri antreprenoriale și combinînd activitățile de afaceri ilegale cu cele comerciale legitime. În același timp, aceștia sînt pregătiți să acționeze prin orice mijloace pentru a-și atinge obiectivele, recurgînd la amenințări sau la acte de violență împotriva persoanelor și a bunurilor, căuțînd să-și exercite influența în vederea manipulării oamenilor politici, a oamenilor de afaceri și a autorităților publice, cu principalul scop al maximizării profiturilor și al obținerii puterii.

Metoda de operare a rețelelor infracționale implicate în traficul de droguri se caracterizează prin specializare, diviziune a muncii și compartimentare. Profiturile ilegale sînt reinvestite în noi activități infracționale sau injectate în activități comerciale licite pentru spălarea banilor și crearea paravanului legal. Prin toate aceste îndeletniciri se caută cîștigarea de influență și construirea unui monopol criminal [3, p. 9].

Analizele efectuate în ultima perioadă de timp de majoritatea organizațiilor internaționale și de autoritățile naționale specializate în domeniul combaterii traficului ilicit de droguri scot în evidență faptul că structurile criminale cu caracter transnațional în domeniul

drogurilor își intensifică în mod constant activitățile, cucerind în permanență noi regiuni și teritorii destinate cultivării și producerii de stupefiante, perfecționîndu-și rutele de traficare și modalitățile de livrare a drogurilor.

În Africa, Asia și America Latină, spre exemplu, banii obținuți din vînzarea ilicită a drogurilor sînt folosiți la achiziționarea armelor și la sprijinirea războiului și a rebeliunii. Regiunea montană situată la nordul frontierei dintre Thailanda, Birmania și Laos, cunoscută sub numele de „Triunghiul de Aur”, a fost acaparată de traficantii de droguri. Culturile mari au putut exista datorită zonei semisălbatică, a populației seminomade, precum și inaccesibilității zonei din cauza vegetației sălbatică de junglă. Toate eforturile autorităților de a împiedica culturile de mac opiaceu au fost sortite eșecului. Aceasta s-a întîmplat din cauza sărăciei populației care supraviețuiește din punct de vedere economic de pe urma acestor culturi, obținînd venituri foarte mici, însă sigure în comparație cu sumele finale rezultate din traficul de droguri [6, p. 29].

Instabilitatea politică și militară, precum și sărăcia în care se află populația le-a permis traficantilor de droguri să stăpînească și zona cunoscută deja sub denumirea de „Semiluna de Aur”, ce cuprinde Afganistanul, Pakistanul și Iranul. Aici populația seminomadă, care se bucură de obținerea unor venituri sigure din traficul ilicit de droguri, cultivă pe suprafețe mari mac opiaceu și canabis, pe care traficantii le transformă în renumita „heroină persană” [6, p. 29].

Altă țară puternic afectată de invazia drogurilor și creșterea numărului de consumatori a devenit India. Întinsa suprafață a teritoriului, lungimea frontierelor maritime și terestre nu au permis autorităților să efectueze un control sever

asupra circulației. Handicapul a fost imediat speculat de traficanții de droguri, care la început au folosit India ca țară de tranzit pentru drogurile aduse din „Triunghiul de Aur”, după care s-au orientat către populație, numărul consumatorilor crescând continuu.

Față de acest fenomen distructiv din punct de vedere social, și nu numai, organismele internaționale au reacționat încercând să-și perfecțeze un sistem de luptă unitar. Având în vedere evoluția fenomenului traficului și consumului ilicit de droguri pe plan mondial, aceasta a influențat manifestarea genului respectiv de infracționalitate și în țara noastră. Astfel, România, dar și Republica Moldova, s-au preocupat permanent de îndeplinirea obligațiilor pe care și le-au asumat prin semnarea convențiilor internaționale, adaptându-și în acest sens legislația, fiind vorba despre: Convenția din 1988 contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope; Convenția unică asupra stupefiantelor din 1961, modificată prin protocolul din 1972; Convenția Națiunilor Unite din 1971 asupra substanțelor psihotrope etc. Instrumentele bilaterale privind Acordul Comun din 2003 privind extrădarea între Uniunea Europeană și Statele Unite și de Asistență Reciprocă au fost încheiate în 2007. Acestea au fost ratificate de ambele țări, dar încă nu au intrat în vigoare. Legislația română privind precursorii este în conformitate cu legislația specifică a Uniunii Europene. De asemenea, România este parte la Convenția ONU împotriva Criminalității Transnaționale Organizate, la cele trei protocele adiționale și la Convenția ONU împotriva Corupției [7, p. 13 și urm.; 8, p. 47].

România prezintă interes din ce în ce mai mare pentru rețelele de traficare a drogurilor, în special a hașișului provenit din Africa și a cocainei traficate din America de Sud spre Europa Occidentală.

Traficul de droguri are statutul de amenințare la adresa securității naționale, pîrghia financiară a acestui fenomen facilitînd ascensiunea spre puterea politică. În urma evenimentelor din decembrie 1989 care au facilitat deschiderea totală a frontierei de stat, România, datorită poziției sale geografice, a devenit un segment important de traficare a drogurilor, fiind inclusă în așa-numita „Rută Balcanică” de traficare a heroinei dinspre Turcia spre piețele occidentale, prin trei variante din totalul de cinci existente ale acestei rute [9]:

1. Turcia (Istanbul) – România (Constanța, pe Marea Neagră – București – zona subcarpatică spre Vest – Arad) – Ungaria – Slovacia – Cehia – Germania – Olanda;

2. Turcia – Bulgaria – România (Vama Ruse – Giurgiu – București – zona subcarpatică spre Vest – Arad) – Ungaria – Austria – Germania – Olanda;

3. Turcia – Bulgaria – România – Ucraina – Polonia – Germania.

În Raportul strategic internațional privind controlul stupefiantelor (INCSR) se precizează că „România nu este o sursă majoră de droguri ilicite, ci servește ca țară de tranzit pentru narcotice, aflată pe ruta consacrată a Balcanilor de Nord, care este folosită pentru transportul derivatelor opiacee, precum opiu, baza de morfină și heroină – din Afganistan către Europa Centrală și de Vest” [9].

Capitala este zona principală pentru traficul și consumul de droguri. De aceea au fost intensificate programele orientate către consumatorii de heroină și de droguri sintetice, iar poliția și autoritățile guvernamentale au modernizat metodele de colectare a datelor și au înregistrat creșteri ale capturilor de droguri.

Pentru transportul terestru, se recurge atît la vehicule de marfă, cît și la cele de pasageri. Totuși drogurile,

în primul rînd heroina, sînt aduse în țară prin portul Constanța – la bordul unor nave comerciale – și pe la granița cu Republica Moldova, dar sînt introduse și prin aeroporturile internaționale ale țării. Odată ajunse în România, drogurile sînt dirijate fie către Nord-Vest, prin Ungaria, fie spre Vest, prin Serbia. Poliția estimează că 80% din drogurile care intră în România ajung în Europa de Vest [10, p. 216].

România se află, de asemenea, pe o rută de tranzit în plină dezvoltare, care merge în sens invers – dinspre Europa Occidentală și de Nord către Est. O mare cantitate din substanțele chimice precursoare tranzitează România dinspre țările Europei de Vest către Turcia.

Din păcate, nicio regiune a globului pămîntesc unde situația geografică și social-politică au permis nu a scăpat de prezența traficantilor de droguri, care la prețuri mici reușesc cultivarea și transformarea culturilor în droguri ilicite pentru consum, după care le comercializează la prețuri exorbitante, profiturile fiind foarte mari. În consecință, consumul de droguri pune în pericol din ce în ce mai frecvent una din principalele valori ale omnirii – viața omului. În fiecare an, în întreaga lume, milioane de familii suportă consecințele consumului de droguri. Prin urmare, traficanții de droguri pot fi considerați criminali în serie, aceștia distrugînd viețile oamenilor, flagelul extinzîndu-se de la o persoană la alta, în special în rîndul tinerei generații.

Concluzii. Reieșind din caracteristicile criminologice ale traficului ilicit de droguri, constatăm că tendința esențială a narcotismului ca fenomen social negativ se caracterizează prin existența unui număr tot mai mare de infracțiuni legate de circulația drogurilor. Această tendință este inerentă narcotismului atît în România și Republica Moldova, cît și în alte state ale lumii.

Astfel, numărul acestor infracțiuni în perioada 2005-2014 a crescut de aproximativ 3 ori; proporția acestor fapte penale în structura generală a criminalității a crescut de la 11,5% până la 16,5%.

O atare tendință este însoțită de o serie de alte tendințe negative. Printre ultimele, cele mai clar și obiectiv exprimate sînt: 1) sporirea gradului de pericol public al infracțiunilor legate de traficul ilicit de droguri;

2) apariția și dezvoltarea rapidă a drogurilor noi și, ca urmare, creșterea numărului și diversității tipurilor de substanțe narcotice;

3) răspîndirea cultivării plantelor narcotice în zone izolate fizic;

4) implicarea unui număr tot mai mare de persoane în consumarea sistematică a substanțelor narcotice;

5) consolidarea gradului de organizare a acestor categorii de infracțiuni;

6) extinderea limitelor traficului ilicit de droguri la nivel internațional;

7) crearea și majorarea numărului laboratoarelor clandestine de producere a drogurilor;

8) perfecționarea metodelor și sporirea permanentă a numărului de rețele de comercializare a stupefiantelor prin prisma magazinelor ilegale și semiilegale, destinate sau adaptate pentru traficul de droguri;

9) creșterea numărului de cazuri de achiziționare a drogurilor, inclusiv furtul acestora din instituțiile medicale și farmaceutice;

10) perfecționarea metodelor de camuflare din partea funcționarilor corupți a organizatorilor și a altor participanți la traficul ilicit de droguri;

11) gradul foarte înalt de camuflare a metodelor de spălare, legalizare a surselor dobîndite în urma traficului ilicit de droguri;

12) creșterea nivelului și a gradului de latență a infracțiunilor

legate de circulația ilicită a drogurilor.

Astfel, în ceea ce privește tendința de *sporire a gradului de pericol public al infracțiunilor legate de traficul ilicit de droguri*, aceasta se exprimă, mai întîi de toate, prin creșterea numărului general al infracțiunilor din categoria vizată, a proporției infracțiunilor comise în scopul comercializării substanțelor narcotice și, în cele din urmă, a numărului de persoane condamnate la pedeapsa cu închisoare. De asemenea, gradul de pericol public al acestor infracțiuni mai poate fi constatat și prin elucidarea dimensiunilor referitoare la cantitatea totală de droguri aflate în circulație și retrase (confiscate) de către organele de drept abilitate în acest sens.

Apariția și dezvoltarea rapidă a drogurilor noi, inclusiv creșterea semnificativă a numărului și diversității tipurilor de substanțe narcotice, rezultă din actualizările periodice ale Listei de stupefiante (substanțe narcotice și substanțe narcotice medicamentoase), completate de Comitetul internațional pentru controlul asupra drogurilor al ONU, dar și din cadrul normativ național care se raliază permanent la standardele internaționale.

Răspîndirea cultivării plantelor narcotice în unele zone izolate fizic este confirmată de descoperirea sistematică, prin intermediul fotografiilor cosmice și aeriene, a culturilor acestor plante din diferite spații bine camuflate (izolate) ale globului pămîntesc.

Tendința *atragerii unui număr tot mai mare de persoane în consumarea sistematică a substanțelor narcotice* se manifestă prin creșterea numărului de persoane care suferă de narcomanie și care utilizează efectiv droguri. Majorarea permanentă a numărului de persoane care suferă de narcomanie este fixată și în statistica oficială a multor state, iar numărul în creștere al per-

soanelor consumatoare de droguri reiese din sondajul lucrătorilor medicali ai dispensarelor narcologice și personalului organelor de drept specializat în prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri.

Consolidarea gradului de organizare a infracțiunilor la regimul drogurilor se exprimă prin comasarea grupurilor și altor structuri infracționale, crearea sindicatelor, cartelurilor, întărirea disciplinei intragrupale, coeziunea membrilor, compatibilitatea acțiunilor acestora, înăsprirea metodelor de influență asupra celor care încalcă regulile de conduită în grupuri, punerea sub control strict a grupurilor, organizațiilor criminale, sindicatelor și cartelurilor de persoane care au comis infracțiuni legate de traficul drogurilor etc.

Extinderea limitelor traficului ilicit de droguri la nivel internațional se manifestă prin metoda contrabandei cu substanțe narcotice, acestea fiind răspîndite ulterior practic în toate statele lumii. Această tendință, ca și cea precedentă, este înregistrată în urma livrărilor controlate de droguri și a sondajului experților în domeniu (funcționarii organelor de drept și cei ai structurilor vamale).

Crearea și creșterea numărului laboratoarelor clandestine de producere a drogurilor, inclusiv îmbunătățirea modalităților de comercializare a stupefiantelor și apariția noilor metode de răspîndire a acestora, se observă foarte clar din datele oferite de organele de drept abilitate cu competențe de prevenire și combatere a traficului ilicit de droguri, care denotă creșterea anuală a numărului laboratoarelor respective și a magazinelor (camuflate ca vînzători de parfum, tutun, alcool etc.) sau a altor rețele comerciale specializate în traficul (comercializarea) ilicit de substanțe narcotice.

Creșterea numărului de cazuri de achiziționare a drogurilor, inclusiv furtul acestora din instituțiile medicale și farmaceutice, este demonstrată de datele statisticii oficiale. În plus, este înregistrată creșterea numărului de cazuri de eliberare printr-o prescripție medicală a mai multor doze de substanțe narcotice decât era indicat; deseori sînt constatate falsificări în pregătirea documentelor de distrugere a flacoanelor cu pulbere după utilizarea medicamentelor care conțin substanțe narcotice etc.

Tendința perfecționării metodelor de camuflare a organizatorilor și a altor participanți la traficul ilicit de droguri este evidențiată grație diferitor sondaje ale experților în domeniu (funcționari ai organelor de drept specializați în sfera prevenirii și combaterii narcotismului), care raportează că în ultimii ani crește tot mai mult numărul solicitărilor din partea înalților funcționari de a reduce pedeapsa penală sau chiar scutirea de aceasta a persoanelor împotriva cărora sînt inițiate cauze penale în baza comiterii diferitor infracțiuni legate de traficul ilicit al drogurilor.

Sporirea gradului de camuflare a metodelor de legalizare a surselor dobîndite în urma traficului ilicit de droguri se manifestă prin existența unei mari diversități de metode „de spălare” a veniturilor respective, fapt care creează dificultăți serioase în identificarea surselor primare de obținere a acestora. În prezent, se delimitează utilizarea concomitentă a trei acțiuni de legalizare a veniturilor obținute pe cale infracțională. Prima acțiune constă în plasarea banilor în instituțiile financiare sau comerțul cu amănuntul, cu conversia lor imediată în alte valute sau prin transfer în străinătate. A doua acțiune presupune creșterea numărului de tranzacții efectuate deseori în mai multe țări, pentru a împiedica urmărirea origi-

nii veniturilor obținute ilegal. Ultima fază a „spălării banilor” constă în integrarea veniturilor de origine criminală sub forma unor investiții în activități economice, cu scopul de a da „banilor murdari” aspectul de legalitate.

Tendința creșterii latenței infracțiunilor de trafic ilicit al drogurilor este urmărită în baza diferitor studii realizate atît de organizațiile din sfera științei și inovării, cît și de cele neguvernamentale. Tendințele conturate sînt unice nu doar pentru Republica Moldova și România, ci și pentru majoritatea țărilor lumii. În esență, aceste tendințe reflectă pericolul social sporit al flagelului narcomaniei pentru întreaga omenire, fapt care a generat o atenție sporită din partea comunității mondiale, care încearcă să ia măsuri drastice în vederea prevenirii și combaterii fenomenului vizat.

Referințe bibliografice

1. Gh. Alecu. Incriminarea traficului și consumului ilicit de droguri. Constanța: Ed. Europolis, 2004.
2. Gh. Alecu. Mijloace juridice, strategii și programe destinate prevenirii criminalității create de traficul și consumul ilicit de droguri. https://www.google.md/?gws_rd=ssl#q=MIJLOACE+JURIDICE%2C+STRATEGII+%C5%9EI+PROGRAME+DESTINATE+PREVENIRII+CRIMINALITATE%2C+CREATE+DE+TRAFICUL+%C5%9EI+CONSUMUL+ILICIT+DE+DROGURI.
3. Cătălin Țone ș.a. Drogurile și crima organizată. Craiova: Ed. Sitech, 2009.
4. Jean-Marie Pelt. Drogues et plantes magiques. Paris: Editeur Horizons de France, 1971.
5. Cătălin Țone. Drogurile – tentații și pasiuni ucigașe. Craiova: Ed. Sitech, 2010.
6. C.E. Ștefan. Flagelul drogurilor. București: Ed. Cermaprint, 2006.
7. A. Boroi, N. Neagu, V.R. Sultănescu. Infracțiuni prevăzute de Legea nr. 143/2000 privind combaterea tra-

ficului și consumului ilicit de droguri. București: Ed. Rosetti, 2001.

8. V. Bercheșan, C. Pletea. Drogurile și traficanții de droguri. Pitești: Ed. Paralela 45, 1998.

9. Raportul strategic internațional privind controlul stupefiantelor (IN-CSR), prezentat la 27 februarie 2009 (www.ana.gov.ro).

10. E. Stancu. Tratat de Criminalistică. Ediția a IV-a. București: Ed. Universul Juridic, 2008.